

JOSIP JERAS:

Deklice iz preteklosti.

(Dalje.)

ro-ho je bil eden najpogumnejših in najdrznejših lovcev svojega plemena, in mladeniči so si radi pripovedovali o njegovih junaških činih. Nihče se ni upal primerjati se s tem velikim starcem dolgih las in snežnobele brade, ki je izgubil svoje življenje na lovu. Kra-gula se je spominjala s strahom one borbe med Gro-hom in velikim medvedom, ki ji je bila priča pri vходу v jamo.

Ta medved je bil hud sovražnik ljudi. Ko ga je Gro-hovo pleme pregnalo že pred tremi zimami iz prostornih jam, v katerih je bival, na bregu bistre reke in blizu šume, bogate na divjačini, se je še vedno vračal, renčajoč in preteč okolo svojega starega bivališča. Kadar ni bilo mož doma, se žene in otroci niso upali na plano.

Strašna žival, pretkana in pametna, se ni dala ujeti v nobeno past in nihče se je ni upal napasti na odprtem polju.

In vendar se ji je Gro-ha postavil nekega dne nasproti. Medved je namreč napadel neko žensko in medtem, ko se najhrabrejši niso upali približati se živali, je Gro-ho zagrabil za sekiro iz kremenca in se zagnal proti živali. Medved je izpustil svojo žrtev, se vzravnil na zadnje šape in bil je tako velik, da ga ni bilo mogoče udariti po glavi. Ko ga je Gro-ho udaril z vso silo v prsa, je padel in pokopal pod seboj Gro-ha. Zasadil je svoje ostre zobe v njegovo grlo in ga umoril. Ko se je znočilo, se je medved počasi oddaljil.

Zdaj je spal Gro-ho večno spanje, a Kra-gula je bila zamišljena. Ta večer je ostala doma sama od vsega plemena; moške so šli pregledat pasti, ki so jim dobavljale vsakdanjo hrano, ženske so nabirale dračja na robu šume.

Solnce je zahajalo in pošiljalo poševne žarke v notranjost jame. Kra-gula se je vzravnala; njene nagubane obrvi in nekoliko trdi pogledi so izražali odločen sklep.

Dobro ji je pristojala obleka iz tigrove kože, ki je bila pritrjena okolo pasu s tenkim bršljanom. Njeni dolgi in lepi lasje so bili počesani nazaj in povezani z jermenikom. Stara je bila šele trinajst let, a imela je moč takratnih ljudi, ki so bili v neprestani borbi z divjimi živalmi in jako utrjeni. Njen odločni korak je pričal, da je bila vnučinja velikega poglavarja.

Kra-gula je vrgla nekoliko suhljadi na ogenj, ki je morala paziti nanj. Veselo je zaplapolal in iskrice so poskakovale. Ogenj, ta tajinstvena stvar, razodeva vedno svoje zadovoljstvo, če skrbiš zanj.

Nato je Kra-gula vzela orožje, ki ga je imela jako rada, ker ga ji je izgotovil Gro-ho.

To orožje je bilo iz dobro posušenega in jako odpornega lesa; na enem koncu je bil les preklan in v razpoki je bil kos ostrega kamena; oboje pa je bilo jako trdno zvezano s kitami iz prožne jele-
nove noge. Orožje je bilo videti kot igrača. Toda kadar je udarila Kra-gula s to sekirico, se je zasadil oster kamen do polovice v drevesno deblo in je v njem tako trdno obtičal, da ga ni bilo mogoče izrvati na en mah.

Zataknila je orožje za svoj pas in šla proti jami, kjer je počival Gro-ho...

Ta votlina je bila ozka in globoka, zaprta s kamenito ploščo. Bila je na pobočju strmega griča, pod katerim se je vila reka, ki je stopila nekoliko dalje od tod v hrastov gozd, v katerem so bivali mamut z dolgimi in nazaj zavitimi okli, rinoceros z dvojnimi rogovi in gostim kožuhom, jamski tigar, velikanski jelen, volkovi, hijene in šakali.

Kra-gula se je ustavila in se oddahnila na ploščadi pred vhodom, v votlino. Nato je pristopila k plošči, ki so jo naslonile na vhod močne roke mož, in začela je govoriti čisto potihoma:

»Gro-ho, dragi Gro-ho, prišla sem ti povedat, da te Kra-gula nikdar ne bo pozabila. Stari oče, ti poznaš svojo vnukinjo; ona ve, da boš šele takrat srečen, ko boš maščevan... In vidiš, obljubljam ti, da tvoja velika senca ne bo dolgo časa blodila v žalosti in trpljenju... Da, Gro-ho, le zaupaj vame. Če onile tam spodaj ne store svoje dolžnosti, se bo Kra-gula zavedala svoje. Ona bo slavno zmaga, ali pa pride k tebi...«

Glas otroka je postajal vse bolj in bolj goreč in strog, in deklica je udarjala s pestjo po plošči...

Nenadoma jo je predramilo godrnjanje. Obrnila se je in zagledala je med skalami velikega medveda, medveda morilca, ki se je spenjal proti njej. Kra-gulin zanos je bil tolik, da se ni niti najmanj tresla pred nevarnostjo.

Zgrabila je svoje orožje, ga močno zavihtela, se postavila na rob kamenite police in je ozmerjala svojega nasprotnika takole:

»Zdelo se mi je, razbojnik grdi, da prideš celo sedaj semkaj kljubovat svoji brezmočni žrtvi. Strahopetec, ki si bežal nekoč pred to žrtvijo; izdajalec, ker si ga premagal z zvijačo... Prišla sem te počakat. Ti napadaš samo otroke; ej, dobro, zdaj vidiš pred seboj otroka, ki se ti postavlja nasproti.«

Živali so plamtele rdeče oči. Spenjala se je še vedno po skalah navzgor in položila je že svojo šapo na skalo, da skoči na polico... V tem trenutku je bila njena ogromna glava v višini Kra-gule, ki je nekoliko drhtela. Z nagonsko kretnjo samoobrambe je zavihtela Kra-gula majhno in ostro sekirico in udarila je z vso silo... Orožje

se je zadrlo globoko v vzbočeno čelo velikega medveda, ki se je zvrnil mrtev na tla, kakor če bi vanj treščila strela...

Kra-gula se je skoro onesvestila. Njena kolena so klecnila in njeno srce je močno utripalo. Toda hitro se je zavedla. Zavpila je na vso moč: »Hello — huo!« — Tako so se klicali lovci njenega plemena...

Skakala je s skale na skalo in začela je teči proti jamam, kličoč: »Hello — huo! Ubila sem medveda! Ubila sem medveda!«

Daleč v dolini je zapazila žene in može, ki so se vračali s plenom. Mahala jim je z rokami in oznanjala z rezkim glasom: »Hello — huo! Pridite hitro, pridite, ubila sem medveda!« Na njeno mahanje so se ljudje podvzivali, ne da bi razumeli, kaj se je pripetilo. Ko so se približali, so bili vsi presenečeni. Nihče ni hotel verovati tej novici.

Kra-gula se je jezila in jim rekla: »Pojdite, le pojdite z menoj, da viditel!«

Vse pleme je šlo za njo. Mislite si lahko, kako so bili vsi osupnjeni pred mrtvim medvedom... potem pa krik navdušenja. Žene so stiskale Kra-gulo k sebi, možje pa so izražali svojo radost s tem, da so plesali in poskakovali na mrtvem truplu svojega sovražnika.

Toda Kra-gula je mislila svoje. Rekla je vsem navzočnim: »Hočem glavo za sebe!«

Možje so odsekali s kamenitimi sekiricami medvedu glavo. Ko jo je imela Gro-hova vnukinja v rokah, se je približala votlini, kjer je počival stari poglavar, in jo nataknila na skalo nad vhodom. Odhajajoč ji je žugala s stisnjeno pestjo: »Jaz sem te ubila, grdoba grda, jaz!« In je pristavila: »Moj ljubljeni stari oče, zdaj počivaj v miru!«

Nočilo se je... Možje so vzeli truplo mrtvega medveda na svoja ramena, in vse pleme je veselo odhajalo v svoje domove — v skalnate jame...